

Cirkulär 2/2024

Bästa medlemmar i Kyrkomusikerföreningen!

I senaste cirkulär utlovades ett cirkulär som sommarläsning. Här kommer nu cirkuläret, men det får bli höstläsning istället. I detta cirkulär lyfter vi upp uppdrag som är knutna till föreningen. Skötseln av dessa uppdrag uppfyller en grundsten i Kmf:s verksamhet.

I cirkuläret kan vi läsa om Niels Burgmanns arbete som ledamot i AKI-förbundens förbundsråd och Kantor- organistförbundets fullmäktige, Anne Hätönens uppdrag som Kmf:s representant i Kantor- organistförbundets styrelse, Pia Bengts uppdrag i Nordiska kyrkomusikrådet, Monica Heikius och Heli Peitsalos uppdrag i Kyrkosångsförbundets musiknämns och Mauriz Brunells mandat i Stiftelsen för Martin Wegelius institutets förvaltningsråd.

Vad beträffar Kmf:s suppleantplats i Kantor- organistförbundets styrelse går historien tillbaka till tiden då Kmf anslöts till FKOF (Finlands kantor- organistförbund). Den 10.12.1980 hölls en konferens mellan representanter för FKOF och Kmf angående Kmf:s anslutning till FKOF. I protokollet nämns under punkt 4 att "KMF kommer att få en suppleantplats i förbundsstyrelsen. Den 19.3.1981 bekräftas detta genom ett brev från dåvarande FKOF:s sekreterare Pentti Kuula att "SKUL:n hallituksessa on varajäsenen paikka Kyrkomusikerföreningenin edustajalle." I samma dokument finns också noterat t.ex. principen att en del av medlemsavgiften som vi medlemmar betalar till FKOF betalas av FKOF till Kmf, men det är en annan historia som vi får återkomma till.

Nordiska kyrkomusikrådets finländska medlemmar är Finlands kantor-organistförbund och Kyrkomusikerföreningen. De övriga ländernas medlemsorganisationer hittas på webbsidan [Medlemmar – Nordiska Kyrkomusikrådet \(nkrad.org\)](#) för den som är intresserad.

Mer om de övriga uppdragen presenteras av representanterna i texterna nedan. Man kan allmänt konstatera att Kyrkomusikerföreningen har en bred representation vars uppdrag är värda att sköta, bevara och utveckla.

Finlands kantor- organistförbund söker en ny ordförande. Känner du någon eller är du själv intresserad av ett intressant uppdrag är det bara att kontakta Niels Burgmann. Mer info om valet hittas på webbsidan [Finland kantor-organistförbund söker en ny ordförande - \(akiliitot.fi\)](#).

Nästa år arrangeras inget Forum för kyrkomusik utan vi deltar i de "Tvåspråkiga nationella kantorsdagar" i Vasa 4-6.2.2025. Anmäl er gärna till det. Tvåspråkigheten var synnerligen lyckad senast tvåspråkiga kantorsdagar arrangerades i Esbo och för att det skall vara värt att ordna tvåspråkiga evenemang så är det ju önskvärt att vi svenskspråkiga deltar.

Under våren arrangeras också en studieresa till Estland 22-24.4.2025 efter påsk. Mer info finns i händelsekalendern nederst i cirkuläret. Notera att det är veckan efter påsk. Tanken är att studieresan kan fungera lite som rekreation för oss kantorer efter en bråd påskhelg, men det är bra att sätta in resan i kalendern redan nu och planera verksamheten i församlingen enligt det.

Jag önskar er en fin hösttermin och hoppas att många av oss ses i Köpenhamn på kyrkomusiksymposium nästa vecka.

Reidar Tollander, ordförande
040-5632091
reidar.tollander@evl.fi

Niels Burgmann, ledamot i AKI-förbundens förbundsråd och Kantor-organistförbundets fullmäktige

Arbetet i en kyrklig fackorganisation

AKI-förbunden, Finlands kantor- organistförbund, Kyrkomusikerföreningen... begreppen är kanske ibland förvirrande och det kan vara svårt att veta hur dessa olika organisationer står i relation till varandra.

AKI-förbunden är den samlande fackliga organisationen för Finlands prästförbund, Finlands kantor- organistförbund och Finlands teologförbund. Förkortningen AKI stod tidigare för Akavan kirkolliset liitot (de kyrkliga förbunden inom Akava), men då teologförbundet, där en stor del av teologerna som inte jobbar inom en kyrklig organisation ingår gick med, togs den kyrkliga konnotationen bort ur namnet. Eftersom begreppet AKI ändå var väl inkört behölls det som tecken på att det ändå är samma förbund som tidigare.

I AKI-förbunden verkar en styrelse och ett förbundsråd. I styrelsen sitter förutom ordföranden fem egentliga medlemmar samt en studeranderepresentant. Det beslutande organet är förbundsrådet. Varje förbund har två representanter i förbundsrådet, därtill ännu en representant per 150 medlemmar. Detta är en relativt ny ordning, tidigare fanns istället ett fullmäktige, men 2021 beslöts att banta ner organisationen och skapa ett förbundsråd istället. Själv har jag suttit i detta förbundsråd sedan denna förnyelse.

Finlands kantor- organistförbund har ca 1000 medlemmar och är på samma sätt som prästförbundet och teologförbundet en yrkesspecifik underorganisation till AKI-förbunden. Styrelsen består av ordförande och fyra medlemmar samt en studeranderepresentant. En oskriven regel säger att en av suppleanterna representerar de svenskspråkiga kantorerna, under denna period är detta Anne Hätönen. I

förbundets fullmäktige finns representanter från landets samtliga stift, och jag har fått förtroendet att representera Borgå stifts kantorer nu för min tredje period som sträcker sig till 2025.

Många fackliga frågor för de kyrkligt anställda är gemensamma, i synnerhet för de yrkesgrupper som inte åtnjuter reglerad arbetstid. Eftersom förbunden i ett vidare perspektiv är väldigt små (prästförbundet har knappt 4000 medlemmar medan servicefacket PAM har 190000) är det klokt att övergripande, stora frågor som tex. frågan om arbetstid och kollektivavtal sköts av övergripande organisation. Men i många frågor finns olika aspekter att ta hänsyn till beroende på om man jobbar som präst, teolog eller musiker i kyrkan. Dessutom är det viktigt att det finns organisationer som stöder den yrkesmässiga identiteten hos de olika yrkesgrupperna. För FKOF innebär det tex att vara med att organisera kantorsdagar eller kyrkomusiksymposier, men också att ta ställning till frågor och beslutsförslag från kyrkans centrala beslutande organ utifrån kyrkomusikernas perspektiv. Vid vårmötet 2024 diskuterades till exempel frågan huruvida kantorerna ska ha samma rätt att välja ifall deras övertygelse tillåter dem att medverka vid vigslar av samkönade par. I förslaget från kyrkostyrelsen, som ju innebär två parallella vigelsyner ges nämligen prästerna rätt att välja vilken syn de har, däremot nämns inget om kantorer eller övriga yrkesgrupper. En annan fråga som återkommit regelbundet under alla de år jag suttit i AKI och FKOF är frågan om arbetstid för präster och kantorer.

Arbetet i AKI-förbundens förbundsrad och FKOF:s fullmäktige handlar ganska långt om att inför höst- och vårmötena bekanta sig med det material som är aktuellt vid kommande möte, och vid mötena ta ställning till frågorna genom diskussioner och omröstningar. De allra flesta frågor berörs inte av språkliga aspekter, men ett flertal gånger har jag behövt påminna om att allt material som skickas ut så långt som möjligt behöver finnas på båda inhemska språken. Detta tjtande har burit frukt; i AKI-förbundens strategi finns numera inskrivet att förbunden ska bli bättre på service på svenska.

Utöver höst- och vårmötena finns en del arbetsgrupper som är verksamma. Jag själv sitter i arbetsgruppen för jämlikhet och likaberättigande som arbetat sedan början av 2023 med en jämlikhetsstrategi som ska presenteras för förbundsradet vid höstmötet 2024. Det är ett stort arbete med många infallsvinklar. Vi arbetar med så olika frågor som tex texter på lätt svenska/finska, språkliga frågor, bemötande av sexuella minoriteter, bemötande av personer med speciella behov och tillgänglighetsprinciper. Det är ett tidskrävande arbete, men förhoppningsvis resulterar det i att kyrkan blir en mer öppen, fördomsfri och tryggare arbetsplats för oss alla.

Anne Hätönen, suppleant i Kantor- organistförbundets styrelse (Kmf:s suppleantplats)

Finlands kantor-organistförbund (FKOF) är ett fackförbund med mer än 1 000 kantorer, studerande och pensionärer. Förbundets mål är att stärka kantorernas identitet, främja kollegialitet samt yrkeskompetens och hantering av arbetet. FKOFs styrelse har möte ungefär en gång per månad. Vid varje möte godkänns eventuella nya och avgångna medlemmar. FKOFs studerandeverksamhet behandlas vid varje möte, och styrelsen vill gärna bli informerad om aktuella frågor gällande

kyrkomusikstuderande. Styrelsen har också uttryckt sin oro över att kyrkomusikstuderande vid yrkeshögskolorna får väldigt lite undervisning i kördirigering, och att distansundervisningen har spelat en alltför stor roll, speciellt efter pandemin.

Andra aktuella frågor just nu är de tvåspråkiga kantorsdagarna, det nordiska kyrkomusiksymposiet i Köpenhamn och Kyrkans fest som ordnades i maj. Ett mentorsystem är också under planering, vilket innebär att en mer erfaren kyrkomusiker skulle fungera som mentor för en som är i början av sin karriär. Arbetstidsfrågan har också diskuterats och min gissning är att den kommer att diskuteras mera i framtiden.

Som KMFs representant upplever jag att min uppgift i styrelsen är att ta ställning till frågor ur Borgå stifts kyrkomusikers synvinkel och att påminna om att kommunikationen även borde fungera på svenska.

Alla medlemmar i Borgå stift uppmantras att nominera kandidater till Årets kantor, som styrelsen utser varje år. Det skulle vara mycket glädjande om vi kunde ha en stark kandidat så ofta som möjligt.

Nordiska kyrkomusikrådet, NKR

Pia Bengts, Kyrkomusikerföreningens representant

Nordiska kyrkomusikrådets uppgift är att främja det nordiska samarbetet på kyrkomusikens område. Det är rådets uppgift i ett nötskal som det presenteras på hemsidan.

Till kyrkomusikrådet hör två delegater från vart nordiskt land som representerar de fackliga organisationerna. Rådets främsta uppgift är att ordna ett nordiskt kyrkomusiksymposium, i regel vart fjärde år. Det första kyrkomusiksymposiet hölls 1933, så det är en lång tradition. Fackliga konferenser, där de nordiska länderna presenterar aktuella fackliga frågor från vart land, ordnas med 18 månaders mellanrum och i samband med dem ska också NKR hålla möte, däremellan hålls möten enligt behov. Världlandet för den fackliga konferensen ambulerar enligt ett givet mönster, på samma sätt som symposierna ambulerar i en viss ordning. Åtminstone ett NKR-möte hålls på den ort där följande symposium ska hållas för att delegaterna ska kunna bekanta sig med planerna konkret på orten och besöka de olika tilltänkta lokalerna för program och konserter. De digitala verktygen som Teams och Zoom har underlättat kontakten i NKR mellan symposierna. Senast i dag hade vi ett möte på Zoom där rådets president presenterade läget inför symposiet i september. Ordförande för NKR kallas president och ska väljas från det land där följande kyrkomusiksymposium hålls. Mandatperioden för delegaterna är i regel fyra år, från symposium till symposium, men det händer förstås ibland att någon byts ut mitt i mandatperioden.

I samband med den fackliga konferensen brukar man också bekanta sig med den ort man är på genom utfärder, konserter och seminarier. Samarbetet i NKR är mycket gott och det känns som att man är en del av den nordiska kyrkomusikfamiljen. Det är berikande att jämföra de olika nordiska ländernas verksamhet på kyrkomusikens område, jämföra arbetsvillkor och kollektivavtal, diskutera olika problemställningar och dela glädjeämnen. Vi har väldigt mycket gemensamt i de nordiska länderna,

samtidigt som det naturligtvis finns skillnader. Språket i NKR är de skandinaviska språken svenska, danska och norska, alla bjuder till för att förstå varandra. Vid behov kan man även använda andra språk (läs engelska), men det är undantag. Själv har jag läst danska på Duolingo för att bättre förstå danska och numera hänger jag ganska bra med också på det språket, det beror lite på vem som talar.

Den största utmaningen som alla de nordiska länderna delar är rekryteringen till kyrkomusikyrket. Det kommer att gå betydligt fler kyrkomusiker i pension inom de närmaste 10 åren än vad nya kyrkomusiker utexamineras. Det arbetas målmedvetet för att lyfta fram orgelundervisning för barn och unga, det grundas orgelklubbar, hålls orgel- och kyrkomusikläger, ges ut olika pedagogiska läromedel osv. Barnens rätt till sin sångröst lyfts fram på olika sätt. Samtidigt växer kraven på mångsidig musik i kyrkan, kyrkomusikern ska behärska olika genrer och instrument för att kunna möta församlingarnas önsknings- och förväntningar. Men man kan inte tänja sig hur långt som helst, det är en utmaning att hitta balans mellan tradition och nya musikönskemål och också bereda tid för egen övning och hålla upp sina färdigheter. Det är också viktigt att slå vakt om vår rika kyrkomusiktradition, om inte kyrkomusikerna i kyrkan har möjlighet att göra det så uppförs den sakrala konstmusiken snart enbart i konsertsalar. Nu vet vi att situationen inte är så illa, åtminstone ännu. Många församlingar uppför större och mindre kyrkomusikaliska verk inom sin verksamhet i sina kyrkor, både av äldre mästare och nyskriven musik. Orgelmusiken upplever en ny intresseväg, i Göteborg invigdes en ny konserthusorgel för något år sedan och i Helsingfors togs den nya konsertorgeln i Musikhuset i bruk på nyårsdagen i år. Det är glädjande att märka att det byggs nya orglar också i våra kyrkor, både i vårt eget stift och på finskt håll. I Sverige har man satt i gång arbetet med att ta fram en ny psalmbok. Man ordnade en s.k. "öppen postlåda" dit vem som helst kunde lämna in förslag och bidrag på nya psalmer. Man fick in över 9 000 bidrag! Intresset var alltså enormt, vilket kanske var något överraskande men också mycket glädjande.

Utmaningarna inom kyrkomusikens område är många, men det finns också många glädjeämnen. Det är viktigt att arbeta för goda arbetsförhållanden och villkor för kyrkomusikerna, för att de ska orka i sitt arbete, må bra och vara både inspirerade och inspirerande. Det är det som de fackliga organisationerna arbetar för och det är därför som det Nordiska kyrkomusikrådet är så viktigt, välmående kyrkomusiker ger välmående kyrkomusik. Vi behöver få tanka inspiration själva emellanåt, skapa mötesplatser där vi får samlas och byta tankar och erfarenheter och upplevelser, både på hemmaplan och i det nordiska kyrkomusiksamarbetets tecken.

Stiftelsen för Martin Wegelius-institutet

År 1956 grundades Stiftelsen för Martin Wegelius-institutet för utbildande av dirigenter, sångare och instrumentalister. De grundande medlemmarna var Finlands svenska sång- och musikförbund (FSSMF), Finlands svenska kyrkosångsförbund (FSKSF), Finlands svenska manssångarförbund (FSM) och Kyrkomusikerföreningen (KMF). De grundande medlemmarna har ett mandat per man i stiftelsens

förvaltningsråd. Förvaltningsrådets medlemmar väljs för tre kalenderår i sänder. Mauriz Brunell är Kmf:s representant i förvaltningsrådet.

Martin Wegelius-insitutet bedriver en aktiv verksamhet. Mer info om verksamheten hittas på mwi.fi.

Kyrkosångsförbundets musiknämnd

Kyrkomusikerföreningen har två platser i Finlands svenska kyrkosångsförbunds musiknämnd. Kmf:s representanter utses av styrelsen för en period som vanligtvis sträcker sig mellan två kyrkosångsfester. Monica Heikius och Heli Peitsalo är Kmf:s representanter i nuvarande musiknämnd. Kyrkosångsfesterna arrangeras i regel med fem års mellanrum. I musiknämnden sitter också dess ordförande Niels Burgmann som är förbundsdirigent och förbundets egna representanter Eva-Helena Hansen och Dan Andersson samt stiftssekreteraren i gudstjänstliv och musik Pia Bengts.

Musiknämnden arbetar med att ta fram repertoar för nästa kyrkosångfest som kommer att arrangeras i Jakobstad våren 2027. Samma repertoar kommer också att användas under festgudstjänsten i samband med Finlands svenska sång- och musikförbunds sångfest i Helsingfors år 2026.

Den nuvarande musiknämnden har tillsvidare träffats 4 gånger.

Kalender

Några kyrkomusikaliska händelser

19-22.9.2024

Nordiskt kyrkomusiksymposium i Köpenhamn

<https://nks2024.dk/sv/>

22-23.10.2024

Datanotskrivningskurs på Lärkkulla

<https://www.borgastift.fi/kalender/datanotskrivning-2/>

25-27.10.2024

Kurs i gregorianik och liturgik i Helsingfors

[Kurs i gregoriansk sång och liturgik 25-26 \(27\).10.2024 | Borgå Stift \(borgastift.fi\)](https://www.borgastift.fi/kalender/kurs-i-gregorianik-och-liturgik-i-helsingfors-25-27-10-2024)

8-10.11

Orgeltramp i Esbo

[Orgeltramp 8-10.11.2024 ESBO \(lyyti.fi\)](https://www.esbo.fi/tytointo/2024/11/08-10-11-2024-esbo-lyyti-fi)

4-6.2.2025

Tvåspråkiga nationella kantorsdagar i Vasa

[Kantorsdagar - EVL Plus](https://www.evl.fi/kantorsdagar)

22-24.4.2025

Studieresa till Estland

Det ordnas inte något eget Forum för kyrkans musik 2025 i Borgå stift nästa år eftersom vi har tvåspråkiga kantorsdagar i februari. I stället ordnas en studieresa till Estland genast efter påsk i samarbete med Kmf. Nedan texten som har gått till utbildningsplanen:

”Studieresa till Estland 22-24.4.2025 för kyrkomusiker. Besök på Arvo Pärt center i Laulasmaa, besöka svenska Mikael församling i Tallinn och medverka med en musikandakt, föreläsningar om aktuella ämnen. Resan ordnas i samarbete med Kyrkomusikerföreningen.

Uppskattad pris för resan Helsingfors – Laulasmaa-Tallinn – Helsingfors med resor, övernattnig och inträdesbiljett till Arvo Pärt center ca 300 €. Priset justeras enligt de faktiska kostnaderna.”

Det ska alltså inte bli dyrare än 300 €. Första övernattnig sker i Laulasmaa på Laspa, andra övernattnigen i Tallinn. Vi åker över med eftermiddagsfärjan till Tallinn på tisdag så man hinner resa till Helsingfors samma dag, och tillbaka på torsdag så man hinner vidare på kvällen.

Mer info av Pia Bengts.

29.5-1.6.2025

Nordisk kyrkosångsfest på Island

<https://sjungikyrkan.nu/kalendarium/nordisk-kyrkosngsfest/>

11-14.6.2026 i Helsingfors

Kyrkosångsförbundet deltar i Sång- och musikfesten arrangerad av Finlands svenska sång- och musikförbund.

23-25.4.2027

Kyrkosångsfest i Jakobstad (FSKSF)

www.kyrkomusiker.fi